

БАМБУКАВАЯ ПАЛКА

На дварэ ўвесь дзень імжэла. Каб хоць крыху ўзняць настрой, я вырашыла парадаваць сябе чымсьці салодзенькім. Па дарозе ў краму ўбачыла, як маці працягвае свайму малому пірожнае з узбітым крэмам. Хлопчык жа не ўтрымаў тую смакату — выпусціў на асфальт. Як гэта часта бывае, «маслам уніз». Маці адразу ж накінулася на малога: «Рукі здзіравыя!.. Я табе, што, мільянер?! Больш не прасі, не атрымаеш ніякіх пірожных!»

Я хуценька пабегла ў краму па тое ж пірожнае. Пакуль стаяла ў чарзе да касы, успомніла ўсходнюю прытчу.

Жылі ў адной вёсцы бабуля, яе дачка і ўнучак. Адночы маці вярнулася пасля цяжкага дня ў полі дадому. Сабрала на стол і паклікала абедальны чатырохгадовага сыночка. За ядой хлопчык стаў дурэць, раскідваць рыс з талеркі.

Маці пачала сварыцца на малога:

— Ты што робіш? Хіба можна так абыходзіцца з рысам? Ведаеш, колькі мне трэба працаваць, каб ты мог паесці ўволю?

Схапіўшы доўгую бамбукавую палку, яна ўдарыла сына. На плач унука прыбегла бабуля.

— Пачакай, навошта ты крыўдзіш дзіцятка?

Дачка не стала тлумачыць маці, у чым правініўся малы, а замест гэтага груба адказала:

— Мой сын, што хачу, тое і раблю.

Бабулька моўчкі падняла з падлогі бамбукавую палку і стала біць ёй дачку.

— За што ты мяне б'еш? — завыла тая.

А бабулька, працягваючы абсыпаць яе ўдарамі, прыгаворвала:

— Мая дачка, што хачу, тое і раблю, мая дачка, што хачу, тое і раблю...

...Суседзі, што жылі над нашай кватэрай, пастаянна сварыліся. Ні дня не праходзіла без крыку. Прычым скандал мог адбыцца з-за нямытага посуду, разбітага слоіка з сокам... Яны, відаць, думалі, што гэтага ніхто не чуе. Бо на людзях паводзілі сябе зусім па-іншаму. Хадзілі за ручкі, называлі адно аднаго «мілая, мілы, сонейка, зайчык». Але ж ёсць людзі, якім нават няважна, чуе хто ці не.

Неяк вярталася з Вільні. Да адпраўлення цягніка заставалася хвілін 10. Мажная кабета адправіла мужа ў дзёўці-фры па алкаголь. У вагон мужчына з пакункам усючы ў ледзь не ў апошнюю секунду. «Паспеў», — выдыхнуў. Але, як высветлілася, купіў не той каньяк, што хацела яго жонка. Жанчына не стрымлівала сябе. Выпаліла ўсё, што думае пра свайго «адзінага і непаўторнага». Што ён «нават алкаголь купіць не можа без яе», што «бязрукі, безгаловы». І як яна з ім, бедная, жыла столькі гадоў, трывае. Усім у цягніку хацелася праваліцца скрозь зямлю ад сораму за жанчыну і няёмкасці за яе мужа.

Ужо не першы раз лаўлю сябе на думцы, што большасць людзей чамусьці рэдка ставяць сябе на месца іншых. Хоць ва ўсіх рэлігіях ёсць такая фраза: «Не рабі іншаму таго, чаго не хочаш сабе». Якраз пра гэта, яшчэ да таго, як выйсці замуж, я размаўляла з адной мудрай сямейнай парай. Мы ехалі ў адным купэ з Мінска да Санкт-Пецярбурга. Я ўсю дарогу з захапленнем назірала, з якой непадробнай пшчотай і клопамат яны ставіліся адно да аднаго! Менавіта Людміла Іванаўна дала мне надзвычай каштоўную параду, якой я сёння карыстаюся ў сваім сямейным жыцці. «Што б ні здарылася, заўсёды будзь для свайго мужа і дзетак адвакатам. Судзі і пракуроры і так знойдуцца. І ніколі не павышай голас, не крычы, а тым больш не падымай руку на сваіх родных. Нават у парыве адчаю ці крыўды. Шчасце любіць цішыню і пшчоту».

Памятаеце гісторыю пра Вецер і Сонца? Адночы яны паспрачаліся, хто з іх мацнейшы. «Паглядзі, — сказаў Вецер, — як я зараз налячу на вандроўніка і імгненна сарву з яго плашч!». І тут жа пачаў дзьмуць з усяе сілы. Але чым больш стараўся, тым мацней захутваўся вандроўнік у плашч і прыспешваў свайго вернага каня. Сонца ж нічога не сказала. Проста ўсміхнулася, выглянула з-за аблокаў і абарэла вандроўніка. Неўзабаве ён зняў свой плашч і прывязаў да сядла... Як бачыце, пшчотай і дабрыйнёй можна дабіцца значна большага, чым сілай ды злосцю.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.
nadzieja@zviazda.by

Тыя, хто побач

Незвычайныя гульні для «маленькіх прынцаў», або У дзяцей з аўтызмам ёсць будучыня

Фота Сяргея НІКАНОВЧА.

Яшчэ некалькі гадоў таму большасць беларускіх бацькоў ставіла крыж на пасяховай будучыні сваіх «маленькіх прынцаў» (так называюць малых з аўтызмам. — Аўт.) Але ў апошні час шмат што, дзякуючы богу, змянілася. З'явіліся школы з інклюзіўным асяроддзем, цьютары, тэатр, дзе ў ролі ак-

цэраў выступаюць і дзеці з аўтызмам, стартаваў праект «Спорт-інклюзія». Вялікай радасцю для мам і татаў стала адкрыццё ў Мінску інклюзіўнага цэнтара падтрымкі і суправаджэння сем'яў пры міжнароднай дабрачыннай грамадскай арганізацыі «Дзеці. Аўтызм. Бацькі».

Мы сустрэліся са спецыялістам па сэнсарнай інтэграцыі Інклюзіўнага цэнтара Аляксандрам ГАЛАМОНАВЫМ перад заняткам з яго першым падапечным Ільёй. І пагаварылі пра маленькія і вялікія перамогі.

(Заканчэнне на 2-й стар. «СГ».)

Знайсці сябе

«БАРБАРА І ЭДУАРДА»: сумеснае ча-ча-ча са смакам бульбы

Яркія касцюмы, гукі самбы, румбы і ча-ча-ча, запальныя танцы... Хтосьці скажа, што гэта карнавал у Бразіліі, і... не будзе мець рацыі. Усю гэтую гарачую і пазітыўную атмасферу з лёгкасцю можа арганізаваць дуэт з Кубы «Барбара і Эдуарда» — Барбара Гравэ дэ Перальта і Эдуарда Ферэр Сангез. Цяпер яны жывуць у вёсцы Валашава каля Слуцка. Беларусь стала для іх не толькі падарожжам у незвычайную краіну, але і другім домам, дзе яны знайшлі адно аднаго. Галоўным заняткам зараз для Барбары і Эдуарда з'яўляецца вывучэнне рускай мовы. Але, нягледзячы на свой графік, яны знайшлі час і з радасцю пагадзіліся пагаварыць з намі.

(Заканчэнне на 4-й стар. «СГ».)